

BILAGA: REGION DALARNAS KLIMATBOKSLUT 2025

ÅRSREDOVISNING 2025

RS 2026/479

REGION DALARNAS KLIMATBOKSLUT

Region Dalarnas klimatbokslut ger en samlad bild av hur våra klimatutsläpp utvecklas över tid. Det är ett viktigt verktyg för att synliggöra utsläppen och följa effekterna av vårt klimatarbete.

Region Dalarnas hållbarhetspolicy anger viljeinriktningen för regionens interna klimatarbete; *Region Dalarna ska aktivt och i ökad takt minska sina direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser*. Hållbar utveckling är även ett prioriterat målområde i Region Dalarnas Regionplan 2025–2027, där *minskad miljö- och klimatpåverkan* är ett av tre effektmått för uppföljning.

NY BERÄKNINGSMODELL 2025

Region Dalarna har från och med rapporteringsåret 2025 gått över till den nationella klimatberäkningsmodell som tagits fram av Sveriges regioner i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Modellen ger en mer enhetlig och kvalitetssäkrad beräkningsgrund samt en ökad följsamhet till principerna i Greenhouse Gas Protocol.

Övergången till den nya modellen innebär att klimatbokslutet för 2025 inte är direkt jämförbart med tidigare års klimatbokslut. För att möjliggöra jämförelser över tid har klimatboksluten för 2022, 2023 och 2024 därför räknats om enligt den nationella modellen.

METOD

Region Dalarnas beräkning av växthusgasutsläpp följer Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet), som är den internationellt mest använda standarden för klimatredovisning. Protokollet omfattar både direkta och indirekta utsläpp och strukturerar rapporteringen i tre kategorier, så kallade scope:

Scope 1 - direkta utsläpp från källor som finns inom verksamheten. Exempel är förbränning av drivmedel i regionens verksamhetsbilar och godstransporter.

Scope 2 - indirekta utsläpp som uppstår till följd av inköpt el, värme, kyla eller ånga till verksamheten.

Scope 3 – övriga indirekta utsläpp som sker utanför den egna verksamheten men som orsak av regionens aktiviteter. Utsläppen uppstår bland annat från inköp av varor och tjänster samt avfall.

Klimatpåverkan beräknas och redovisas i mängd koldioxidekvivalenter (CO₂-ekv.)

Regionen tillämpar *market-based method*, vilket innebär att beräkningarna utgår från ursprungsmärkt

el. Metoden speglar de avtal och val som regionen gör på elmarknaden.

Vid användning av *location-based method* baseras beräkningarna i stället på den genomsnittliga elmixen i elnätet, utan hänsyn till ursprungsmärkning.

Klimatbokslutet omfattar de delar av verksamheten där det finns relevanta och tillgängliga data. Avgränsningar är nödvändiga, men uppföljningen utvecklas löpande för att fortsatt utgöra ett underlag för prioriteringar och åtgärder i Region Dalarnas klimatarbete.

KLIMATBOKSLUT 2025 - RESULTAT

Region Dalarnas totala utsläpp av växthusgaser under 2025 beräknades till 81 193 ton CO₂-ekv., exklusive kapitalplaceringar. Utsläppen fördelas på sex övergripande utsläppsposter, se tabell nedan.

Region Dalarna	Direkta utsläpp			Indirekta utsläpp	Totalt
Ton CO ₂ -ekv.	Scope 1	Scope 2	Scope 3	Ton CO ₂ -ekv.	
Fastigheter - drift	197	1 158	497		1 851
Kollektivtrafik	3 929	8	4 010		7 947
Gods- och ambulanstransporter	2 023		591		2 614
Tjänsteresor	630	1	315		946
Inköp och resursförbrukning			67 460		67 460
Övrigt	364		11		375
Totalt	7 142	1 167	72 884		81 193

Den största påverkansmöjligheten finns inom scope 1, det vill säga verksamhetens direkta utsläpp. Dessa uppgick 2025 till 7 142 ton CO₂-ekv., vilket är en minskning med nästan 1 000 ton jämfört med 2022. Minskningen förklaras främst av den påbörjade elektrifieringen av den allmänna kollektivtrafiken och markerar början på den utsläppsreduktion som förväntas i takt med att elektrifieringen byggs ut. Samtidigt har utsläppen från särskild kollektivtrafik, gods- och ambulanstransporter samt tjänsteresor ökat, vilket understryker behovet av fortsatt omställning av fordonsflottan och övergång till fossilfria drivmedel.

Scope 2 avser utsläpp kopplade till inköp av energi för drift av fastigheter. Utsläppen uppgick till 1 167 ton CO₂-ekv., en ökning med knappt 200 ton jämfört med 2022. Ökningen beror främst på beslutet att öka användningen av fjärrvärme i samverkan med ett kommunalt energibolag. Detta ger högre utsläpp i regionens klimatbokslut men bidrar på samhällsnivå till minskade energiförluster och lägre utsläpp totalt sett.

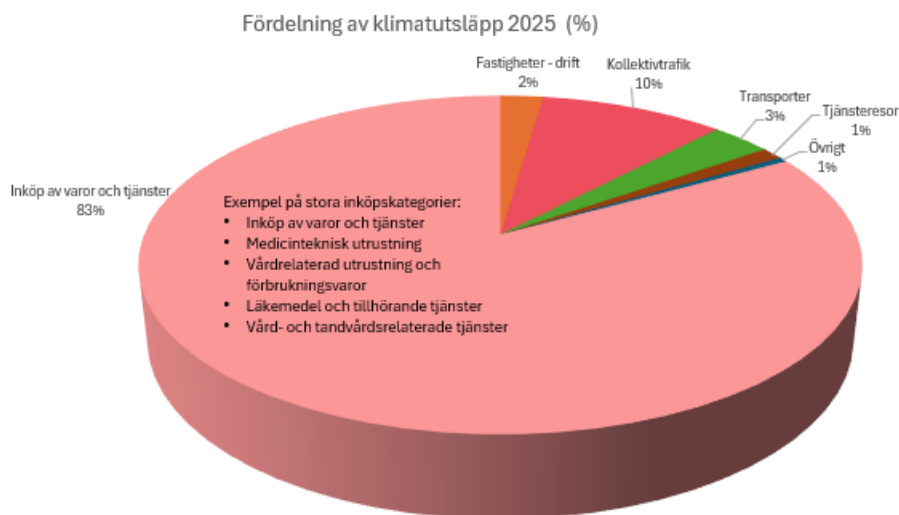
Den största andelen av utsläppen uppstår i scope 3, som bland annat omfattar inköp och resursförbrukning. Under 2025 gav Region Dalarnas inköp upphov till drygt 67 000 ton CO₂-ekv., främst från medicinteknisk utrustning, vårdrelaterad utrustning, förbrukningsvaror och läkemedel. Beräkningarna bygger på miljöspendanalys, där utsläpp uppskattas utifrån

kostnadsdata. Metoden ger en övergripande bild av de konsumtionsbaserade utsläppen men saknar precision, vilket gör att resultaten inte kan jämföras över tid.

Regionen har möjlighet att påverka utsläppen genom exempelvis hållbarhetskrav i upphandling, medvetna

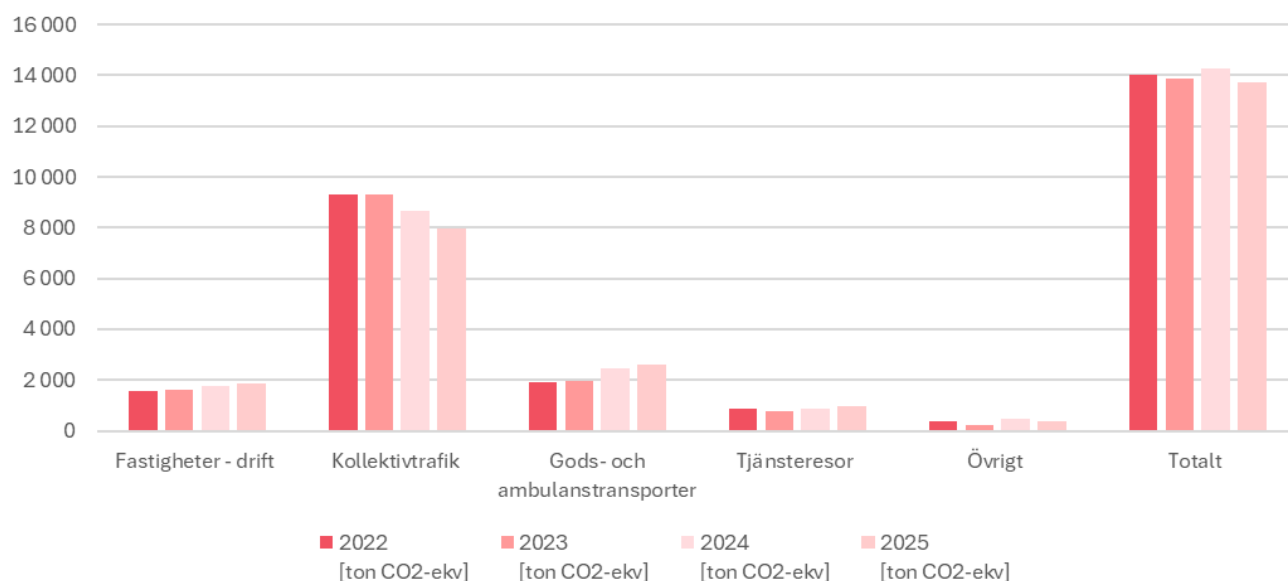
inköp samt genom att upprätta cirkulära flöden och samordnade tjänster.

Cirkeldiagrammet nedan visar hur regionens totala klimatutsläpp för 2025 fördelar sig mellan olika kategorier. Inköp av varor och tjänster står för den största andelen, 83 %, följt av kollektivtrafiken med 10 %.



Region Dalarnas direkta utsläpp samt mindre delar av de indirekta utsläppen är jämförbara över tid. Under 2025 uppgick dessa utsläpp till 13 733 ton CO₂-ekv. vilket motsvarar en minskning med knappt 300 ton jämfört med 2022. Stapeldiagrammet nedan visar utvecklingen över tid jämfört med 2022.

Klimatpåverkan över tid, 2022-2025 (ton CO₂-ekv.)
exkl. inköp av varor och tjänster samt kapitalplaceringar



UTSLÄPPSPOSTER

Nedan presenteras en fördjupad analys av de övergripande utsläppsposter som ingår i Region Dalarnas klimatbokslut.

FASTIGHETER – DRIFT

Uppföljningen avser driften av Region Dalarnas egenägda fastigheter¹ och omfattar bland annat elanvändning, uppvärmning och läckage av köldmedia.

Klimatpåverkan från fastighetsdriften har ökat jämfört med 2022. Ökningen beror främst på att regionen, i samverkan med ett kommunalt energibolag, har avstått från att återvinna värme från kylproduktionen, vilket ökat behovet av fjärrvärme i fastigheterna. Detta leder till högre utsläpp i den egna klimatredovisningen, men bidrar samtidigt till ökad elproduktion i fjärrvärmeverken. Sett ur ett samhällsperspektiv innebär detta minskade energiförluster och lägre totala utsläpp.

Ökningen beror främst på att regionen, i samverkan med de kommunala energibolagen, beslutat att öka användningen av fjärrvärme i fastigheterna. Denna omställning innebär högre utsläpp i regionens egen redovisning, men bidrar samtidigt till en ökad elproduktion i fjärrvärmeverken. Sett ur ett samhällsperspektiv leder det till minskade energiförluster och lägre totala utsläpp.

Region Dalarnas inköp av el är uteslutande från förnyelsebara energikällor, vilket reducerar utsläppen från produktionstillfället. Elenergianvändningen är dock omfattande från regionens verksamheter. Under 2025 förbrukades drygt 27 000 MWh, det är därför av vikt att fortsatt stimulera förnybar energiproduktion samt att arbeta för energieffektivisering av regionens lokaler och utrustning.

KOLLEKTIVTRAFIK

Uppföljningen avser klimatpåverkan från framdrivning av fordon i den allmänna och särskilda kollektivtrafiken.

Klimatpåverkan har minskat med drygt 1 300 ton CO₂-ekv. mellan 2022² och 2025. Minskningen förklaras främst av den påbörjade elektrifieringen av den allmänna kollektivtrafiken, vilket markerar starten på en förväntad fortsatt utsläppsminskning i takt med att fler linjer elektrifieras. Klimatpåverkan från särskild

kollektivtrafik har ökat jämfört med 2022. Den främsta orsaken är den sänkta reduktionsplikten för diesel och bensen, samt ökad kilometerproduktion.

Kollektivtrafiken är en av de större utsläppsposterna i Region Dalarnas klimatbokslut, men den bidrar samtidigt positivt på samhällsnivå genom att ersätta resor med högre utsläpp. En attraktiv kollektivtrafik och ökade marknadsandelar kan därför minska klimatpåverkan från biltrafiken ytterligare.

GODS- OCH AMBULANSTRANSPORTER

Uppföljningen avser klimatpåverkan från framdrivning av Region Dalarnas godstransporter i egen regi samt ambulansverksamhetens transporter med bil, ambulans, sjuktransporter, buss och helikopter. På grund av bristande underlag ingår inte utsläpp från ambulansflyg.

Klimatpåverkan från regionens transporter ökade under 2025. Den främsta orsaken är den sänkta reduktionsplikten för diesel och bensen, som innebär minskad inblandning av biodrivmedel och därmed ökade utsläpp. Även det ökade antalet ambulansuppdrag, som har stigit kontinuerligt sedan 2018, har bidragit till en högre drivmedelsförbrukning.

Regionens ambulansbuss som togs i drift 2022 för transporter mellan Falun och Uppsala, har samtidigt effektiviserat patienttransporterna och minskat behovet av individuella ambulanstransporter.

För att minska utsläppen från transporter krävs både en omställning till fossilfria drivmedel och fortsatt effektivisering för att undvika onödiga körningar. Region Dalarnas interna godstransporter samordnar transporter av bland annat post, livsmedel, tvätt, avfall, hjälpmedel och laboratorieprover. Denna samordning minskar antalet enskilda transporter och leder till kortare körsträckor, lägre utsläpp och mindre trafikbelastning för organisationen som helhet.

TJÄNSTERESOR

Uppföljningen avser klimatpåverkan från tjänsteresor.

Klimatpåverkan från bilpools- och verksamhetsbilar minskade under 2025 jämfört med föregående år, främst på grund av lägre drivmedelsförbrukning. Jämfört med 2022 är utsläppen dock högre, vilket framför allt beror på den sänkta reduktionsplikten som minskat andelen biodrivmedel i diesel och därmed ökat

¹ Exklusive kollektivtrafikens fastigheter

² För klimatberäkningarna av kollektivtrafiken 2022 används statistiken för 2023, eftersom underlaget från transportföretagen för 2022 bedöms som bristfälligt.

utsläppen per liter. Körsträckan med egen bil i tjänsten fortsatte att öka och är nästan 40 procent högre än 2022.

Regionen arbetar löpande med att optimera användningen av verksamhets- och bilpoolsbilar, och både antalet bilar och drivmedelsförbrukningen har minskat över tid. Omställningen till fossilfria drivmedel är påbörjad men merparten av fordonsflottan drivs fortfarande av fossila bränslen.

Region Dalarnas styrande dokument för möten och resor vägleder medarbetare och chefer i planeringen av tjänsteresor. Fossilfria alternativ ska prioriteras och reseprioriteringen anger att tjänsteresor i första hand bör ske till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Resor med egen bil ska endast ske i undantagsfall och efter överenskommelse med chef.

ÖVRIGT

AVFALL

Uppföljningen avser klimatpåverkan från avfallet vid lasaretten i Falun, Mora, Avesta och Ludvika.

Klimatpåverkan från Region Dalarnas avfall uppgick till 11 ton CO₂-ekv. enligt GHG-protokollets metodik³. Det är en minskning jämfört med tidigare år vilket kan förklaras av minskade volymer och ändrade emissionsfaktorer.

Merparten av avfallet från lasaretten går till energiåtervinning, vilket inte omfattas av klimatberäkningarna eftersom utsläppen redovisas inom fjärrvärme- eller elanvändning för att undvika dubbelräkning. Volymer till energiåtervinning har minskat över tid men är fortsatt betydande. Under 2025 genererade Region Dalarna totalt 1 600 ton avfall, varav 1 150 ton gick till energiåtervinning och motsvarade 463 ton CO₂-ekv.

MEDICINSKA GASER

Uppföljningen avser klimatpåverkan från inköp av medicinska gaser, inklusive lustgas, medicinsk och teknisk koldioxid samt sevofluran.

Klimatpåverkan från lustgasanvändningen minskade under 2025, vilket delvis kan förklaras av större inköp i slutet av föregående år.

Den största användningen sker vid förlösningsverksamheten på Falu lasarett, där lustgas används för smärtlindring. Sedan en lustgasdestruktor

installerades i slutet av 2018 har klimatpåverkan från lustgas minskat avsevärt, även om variationer i inköpsvolymen påverkar enskilda år.

Under sommaren 2024 byttes anestesimaskiner vid Falu lasarett ut mot nya modeller som ger bättre förutsättningar för låglödesanestesi. Motsvarande byte genomfördes vid Mora lasarett under 2025.

INKÖP AV VAROR OCH TJÄNSTER

Region Dalarnas inköp av varor och tjänster gav upphov till drygt 67 000 ton CO₂-ekv. 2025.

De största utsläppsposterna inom inköp av varor och tjänster är:

- Medicinteknisk utrustning
- Vårdrelaterad utrustning och förbrukningsvaror
- Läkemedel och tillhörande tjänster (inkl. förskrivna läkemedel)
- Vård- och tandvårdsrelaterade tjänster

Klimatpåverkan från inköp beräknas genom miljöspendanalys, där utsläpp uppskattas utifrån kostnadsdata. Metoden ger en strategiskt viktig bild av vilka inköpskategorier som har störst klimatavtryck och kan användas för att styra upphandling och prioritera åtgärder, även om resultaten inte är exakta.

Regionen kan påverka utsläppen genom att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar, medvetna inköp samt utveckla cirkulära flöden och välja alternativ med lägre klimatpåverkan. Regionens service bidrar genom samordnade tjänster inom logistik, avfall, måltider och textilförsörjning, vilket minskar resursanvändning och utsläpp. Cirkulära flöden finns för rekonditionering av hjälpmedel, textilförsörjning och sterilisering av instrument.

Exempel på genomförda åtgärder under 2025 är övergången från engångs- till flergångsemballage för transporter mellan Regionlagret och vårdinrättningar. Under året fortsatte också införandet av digitala kallelser och färdbiljetter, vilket minskar pappersanvändningen och underlättar för patienter att resa kollektivt. Runt 50 upphandlingar har hållbarhetsprioriterats under året.

Implementeringen av Hälso- och sjukvårdens *Riktlinje för minskad miljöpåverkan från förbrukningsartiklar* (RS 2024/1414, HSN 2024/7611) fortsatte under året och bidrar till ett mer resurseffektivt användande av förbrukningsartiklar.

³ Enligt GHG-protokollet klimatberäknas utsläpp från avfall som går till deponi, kompostering, förbränning utan energiåtervinning samt transporter till behandlingsanläggningar. Utsläpp från förbränning med

energiåtervinning inkluderas inte, eftersom den fossila andelen i stället redovisas inom köp av fjärrvärme eller el för att undvika dubbelräkning.

KAPITALPLACERINGAR

Uppföljningen avser klimatpåverkan från Region Dalarnas placering av pensionsmedel och baseras på utsläppen från de företag som regionen indirekt äger genom sina investeringar. De finansierade utsläppen beräknas som regionens ägarandel av ett företags värde multiplicerat med företagets totala utsläpp. Det innebär att resultaten påverkas både av bolagens utsläpp, av förbättrad rapportering samt av portföljens storlek och sammansättning. I takt med att portföljen har växt har även klimatpåverkan från placeringarna ökat.

De finansierade utsläppen uppgick 2025 till drygt 154 000 ton CO₂-ekvivalenter. Under året utvecklades rapporteringen och omfattar nu även företagens indirekta utsläpp (scope 3). Tidigare år redovisades endast scope 1 och 2 på grund av bristande data. Eftersom den största delen av många företags klimatpåverkan ofta ligger i scope 3 har övergången till en mer heltäckande rapportering lett till att de redovisade utsläppen från regionens placeringar ökat.

Det saknas i dag en etablerad standard för klimatberäkningar för finanser, vilket försvårar jämförbarheten mellan olika regioners redovisade klimatpåverkan.

Finanssektorn har möjlighet att bidra till klimatomställningen genom hur kapital fördelas. I praktiken handlar det om att styra investeringar mot verksamheter som möjliggör omställningen och bort från fossila tillgångar. Region Dalarnas placeringsdirektiv för pensions- och donationsmedel innehåller etiska och miljömässiga krav som ska beaktas vid placeringar.

För att påverka de faktiska utsläppen krävs aktivt påverkansarbete och dialog med bolagen. Samtliga kapitalförvaltare som regionen investerar i bedriver dialoger, både proaktivt och reaktivt, kopplat till hållbarhetsrisker.

TABELL 1. REGION DALARNAS KLIMATBOKSLUT 2025

Tabell 1 presenterar Region Dalarnas klimatpåverkan 2025 (ton CO₂-ekv.) jämfört med basåret 2022.

Tabell : Klimatbokslut Region Dalarna	2022 ton CO ₂ -ekv.	2025 ton CO ₂ -ekv.	Förändring ton CO ₂ -ekv.
Fastigheter - drift	1556	1 851	295
El	335	320	-15
Fjärrvärme/kyla	1017	1273	256
Reservkraft	84	86	2
Köldmedieläckage - fastigheter	58	97	39
Vattenförbrukning och yttre skötsel	62	76	14
Kollektivtrafik	9 303	7 947	-1 356
Allmän kollektivtrafik - buss	6 641	3 974	-2 667
Allmän kollektivtrafik - tåg	140	80	-60
Särskild kollektivtrafik	2 522	3 892	1 370
Gods- och ambulanstransporter	1 934	2 614	680
Ambulanstransporter - bil, buss	850	1392	542
Ambulanstransporter - helikopter	524	471	-53
Sjuktransporter	264	341	77
Egna godstransporter	296	410	114
Köldmedieläckage - egna fordon		0	0
Tjänsteresor	862	946	84
Flyg	117	70	-47
Tåg	0	1	1
Verksamhetsbilar	404	480	76
Bilpool	153	161	8
Hyrbil	16	2	-14
Privat bil i tjänst	149	174	25
Hotell	23	58	35
Övrigt	366	375	9
Medicinska gaser	329	364	35
Avfall	37	11	-26
Totalt	14 021	13 733	-288

Klimatbokslut Region Dalarna	2025 ton CO ₂ -ekv.
Inköp av varor och tjänster	67 460
Kapitalplaceringar	154 061

BILD 1. REGION DALARNAS KLIMATPÅVERKAN 2025, FÖRDELAT I SCOPE 1–3

Bild 1 illustrerar Region Dalarnas klimatpåverkan 2025 fördelat i scope 1–3, i enlighet med Greenhouse Gas Protocol (GHG- protokollet). I GHG -protokollet inkluderas både verksamhetens direkta och indirekta utsläpp, som fördelas mellan scope 1, 2 och 3.

